

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Nič novega o talcih v Libanonu — Topniški dvoboji v Bejrutu — Sirijci baje pripravljajo veliko ofenzivo zoper krščanske enote

WASHINGTON, D.C. — Visoki funkcionarji Bushove administracije pravijo, da ni bilo nobenega napredka v prizadevanjih za izpustitev ameriških in drugih tujih državljanov, ki so v rokah muslimanskih skupin v Libanonu. Nobenega napredka tudi ne pričakujejo in menijo, da bo kriza trajala mesece in mesece. Tudi Izraelci ne kažejo volje za popustljivejšo stališče. Šejk Obeid, ki so ga pred tedni ugrabili v južnem Libanonu, je zasljučevalcem menda povedal, da sta dva od treh izraelskih rokah, ki naj bi bili v rokah muslimanskih skupin v Libanonu, že zdavnaj mrtva. Isto je slišati tudi od drugih virov. Izraelci pravijo, da je to lahko res, lahko je pa tudi samo nadaljevanje psihološke vojne.

Iz Irana prihajajo kot običajno zelo nasprotujoče si izjave. Tako je iranski predsednik Rafsandžani dejal, da je pripravljen pomagati pri prizadevanjih za izpustitev talcev, pod pogojem, da bi ZDA med drugim odmrzile nekaj milijard iranskih dolarjev, blokiranih v ZDA. Včeraj je pa iranski verski vodja in kot tak naslednik ajatola Homeinija, ajatola Ali Khamenei, dejal, da Iran ne bo nikoli sprejel neposrednih pogajanj ali odnosov z ZDA.

Da ni pričakovati vidnega premika potrjuje dejstvo, da bo predsednik Bush jutri pričel 20-dnevne počitnice v državi Maine, kjer ima svojo osebno rezidenco.

V Bejrutu pa se skoro neprekinjeno nadaljujejo topniški dvoboji med krščanskimi enotami, ki so pod vodstvom genn Michela Aouna, in sirijskimi ter raznimi muslimanskimi enotami. Mnogi predeli Bejruta so sedaj samo razvaline, velika večina Bejrutčanov je nekoč lepo mesto že zapustilo. Novost v zadnjih dneh je bil poskus sirijskih in muslimanskih enot, da bi zasedle za krščanske enote pomemben kraj. V srđitem boju so krščanski vojaki napad zavrnilo, menda s precejšnjimi izgubami na obeh straneh. V krščanskem taboru se pa bojijo, da pripravljajo Sirijci veliko ofenzivo, da bi končno uničili Aounovo vojsko, ki sicer dobiva orožje in strelivo od Iraka, smrtnega sovražnika Sirije.

Razbitine kong. Lelandovega letala našli v Etiopiji — Vsi na letalu mrtvi — V letalski nesreči umrl tudi mississippijski kongresnik

WASHINGTON, D.C. — Preteklo nedeljo so tik pod vrhom gore v zahodni Etiopiji našli razbitine letala, v katerem so bili teksaški kongresnik, 44-letni Mickey Leland, in 15 drugih potnikov. Letalo je bilo namenjeno v begunsko taborišče v zahodni Etiopiji, kajti se je kong. Leland močno zanimal za begunce, posebej tiste v Afriki. Vzrok nesreče je bil po vsej verjetnosti slabo vreme. Domnevajo, da je sicer zelo izkušeni etiopski pilot letel nizko, da bi se izognil oblakom in našel kraj za varno pristajanje, ko pa se je spuščal nižje in nižje, je treščil neposredno v goro. Sodeč po razbitinah so bili vsi na letalu takoj mrtvi. Kraj nesreče je tako neobljudeno, da je vzelo skoro teden dni, predno so našli ostanke letala. Trupla Lelanda in drugih ameriških žrtev bodo vrnjena v ZDA.

Preteklo nedeljo zvečer je pa v drugi letalski nesreči umrl drugi kongresnik. Tokrat je našel smrt 45-letni Larkin Smith, republikanec iz Missisipijskega, ki je služil v zveznem kongresu od januarja letos. Zakaj je letalo

Cessna 177 treščilo na tla še ni znano. Kong. Smith in pilot sta takoj umrla, ko je letalo padlo v gozd blizu mesteca New Augusta, Miss. V kratki kongresni karieri, je Smith podpiral bolj stroge ukrepe v boju zoper mamila in trgovce z mamilom.

Težave pri sestavljanju poljske vlade — Komunisti želijo preprečiti koalicijsko vlado pod Lehom Waleso — Tudi ZSSR v skrbeh

VARŠAVA, Polj. — Včeraj je Czeslaw Kiszczak, bivši notranji minister in tesen sodelavec predsednika države Wojciecha Jaruzelskega, priznal, da ne more sestaviti vlade, ki bi razpolagala z večino v parlamentu. Dejal je, da je pripravljen opustiti mandat z namenom, da bi vladno koalicijsko sestavil Roman Malinowski, ki vodi sicer majhno kmečko stranko. Kiszczaku delajo težave poslanci iz vrst Solidarnosti, ki nočejo podpirati vlade, ki bi ji načeloval mož, ki je vodil preganjanje Solidarnosti in mnoge sedanje poslance spravil v zapor.

Vladajoča komunistična partija skuša na vsak način preprečiti koalicijsko vlado, ki bi bila pod vodstvom Lecha Walesa. Takšna vlada bi namreč bila prva res nekomunistična vlada v Vzhodni Evropi po drugi svetovni vojni oziroma potem, ko so pod sovjetskim pritiskom klonile vse vsaj deloma nekomunistične vzhodnoevropske vlade. Čeprav Sovjetska zveza daje poljskemu režimu veliko avtonomije glede poskusov razreševanja politične in gospodarske krize, prihod na oblast izrecno nekomunistične in celo protikomunistične vlade bi le bil preveč.

Pretekli ponedeljek je Walesa namreč dejal, da želi ustanoviti koalicijsko vlado, ki bi jo vodil sam, in je v ta namen pričel s posvetovanji in pogajanjmi s predstavniki drugih strank, zastopanih v parlamentu. Kiszczak je dejal, da s tem Walesa »komplicira in podaljšuje« proces sestavljanja nove vlade.

— **Kratke vesti** —

Johannesburg, J. Af. — Včeraj je podal ostavko predsednik države P.W. Botha, ki je bil na tem mestu zadnjih 11 let. Prišlo je do spora med Botho in njegovim sicer že izbranim naslednikom F.W. de Klerkom, ki bo danes zaprisegel kot začasni predsednik in služil do parlamentarnih volitev, ki bodo 6. septembra. Botha je star 73 let in je 18. januarja letos preživel možganski kap, de Klerk je pa dvajset let mlajši, njegova politična filozofija pa se bistveno ne razlikuje od Bothove. Botha v televizirani izjavi ni prikril, da je bil prisiljen k odstopu.

Edwards Air Force Base, Kalif. — Preteklo soboto dopoldne je varno pristal šuttle Columbia. Polet je trajal 5 dni in pravijo, da so astronauti uspešno izvršili vse naloge. Tudi šuttle je deloval skoro brezhibno, čeprav je bil polet zanj prvi v 3½ letih. Poleg je bil vojaškega značaja.

Budapest, Mad. — Zahodna Nemčija je zaprla svoje veleposlaništvo in konzulat in sicer zato, ker se je pojavilo tolikšno število vzhodnonemških državljanov, ki iščejo politični azil. Madžarska je v zadnjem času odstranila naprave med njeno mejo z Avstrijo in Nemčijo, to pa izkoriščajo na tisoče Vzhodnih Nemcev, ki smejo potovati v Madžarsko, da mejo prekoračijo. Mnogi drugi pa prosijo za azil v predstavništvih ZRN v Madžarski, zahodnonemški diplomatski uslužbenci v le-teh pa so preobremenjeni z delom.

Iz Clevelanda in okolice

Izreden uspeh —

Piknik fare Marije Vnebovzete preteklo nedeljo na Slov. pristavi je žel izreden uspeh.

Novi grobovi

Dr. JOHN P. NIELSEN

V soboto, 12. avgusta, je v Slovenskem domu za ostarele umrl 77 let stari Dr. John P. Nielsen, ki je od aprila ležal v nezavesti po možganski kapi, ki ga je bila zadela v njegovem stanovanju v New Yorku. V Slovenski dom za ostarele je bil prepeljan pred dvema tednoma. Dr. Nielsen je bil rojen v Cleveland. Družinsko ime je bilo Seseck, a si je mladi znanstvenik, metalurg po poklicu, ki je prejel doktorat v tej stroki na univerzi Yale l. 1947, vzel ime Nielsen, da bi ne bil zaradi družinskega imena zapostavljen, kljub temu pa ostal zaveden Slovenec, še posebej v starejših letih. Od l. 1941 do 1947 je bil zaposlen pri International Nickel Co. in nato Phillips Laboratories, l. 1947 pa postal profesor in načelnik oddelka za metalurgijo na New York University, od 1973 do svoje upokojitve l. 1975 pa profesor na New York Polytechnic Institute. Soustanovitelj je bil International Precious Metals Institute, v zvezi s tem je pa dr. Nielsen prepotoval večji del sveta, bil je član ene prvih akademskih in strokovnih delegacij v Sovjetsko zvezo po smrti Stalina. Bil je priznan raziskovalec in je imel nekaj patentov, posebej na področju zobozdravstvene tehnike. Kot zaveden rojak je bil zelo aktiven pri Družbi za slovenske študije, Slovensko-ameriškem kulturnem svetu, veliko je podpiral naš časopis in mnoge druge ustanove in organizacije. Zanimal se je za izvor svoje družine in je člane te družine, tako tu v ZDA kot v Sloveniji, veliko podpiral. Bil je vdovec po Dorothy, roj. Lewis, brat Franka in Edwarda (oba že pok.), 6-krat stric. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. jutri, v sredo, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Joseph Tanko

Dne 10. avgusta je v Meridia Euclid bolnišnici umrl 80 let stari Joseph Tanko, rojen v Soudanu, Minn., v Clevelandu pa živel od l. 1947, mož Tyne, roj. Anderson, oče Eugenea, brat Victorja ter že pok. Francka, Anthonyja, Johna, Agnes Pechek in Ide Knaus, zaposlen pri TRW 19 let, dokler ni šel v pokoj. Pogreb je bil včeraj, 14. avg., iz Želetovega zavoda na E. 152 St. na pokopališču Knollwood.

Piknik Slovenske šole —

To nedeljo ste vabljeni na Slovensko pristavo na piknik Slovenske šole pri Sv. Vidu. Ob 12.30 bo imel mašo župnik Jože Božnar, po maši bo kosilo. Na str. 2 je lep članek o pikniku in delovanju šole v zadnjem letu. Vsi vabljeni!

Prodaja peciva —

Podr. št. 10 SZZ bo imela prodajo peciva to nedeljo in sicer v zvezi s tkim. »Homecoming« pri Slovenskem domu na Holmes Ave. Članice so naprošene, da darujejo pecivo, rezance itd. Prireditve bo ves popoldan do večera.

Sestanek —

Sinoči je bil sestanek v Baragovem domu. Prof. Vinko Lipovec je govoril o svojih vtisih po obisku Koroške, Italije in Nemčije glede razmer na slovenskem Koroškem ter v Sloveniji in Jugoslaviji. Na koncu je izrazil mnenje, da bi morali Slovenci, ki živijo v tujini, bolj složno delovati v korist osnovnih slovenskih narodnih interesov, g. Jože Melaher je pa rekel, da bodo v zvezi s tem sestanki in posvetovanja. O svojih vtisih po prvem obisku v Sloveniji je govoril mladi Argentinec Dominik Oblak. Udeležil se je komemoracije na Žalah v Ljubljani in o le-tej obširneje poročal, z dvema drugima je obiskal Kočevski Rog in prišel blizu dveh jam, kjer so streljali vrnjene domobrance. Udeležba je bila za na hitro sklican sestanek in ponedeljek zvečer kar dobra. Sestanek je povezoval g. Melaher.

Dimitrij Rupel pride —

Jeseni bo v zvezi s stalno izmenjavo profesorjev med ljubljansko in clevelandsko univerzo tu prof. Dimitrij Rupel.

KRES vabj —

Folklorna skupina KRES vabi na praznovanje svoje 35-letnice, ki bo v nedeljo, 3. septembra v SND na St. Clair Ave. Vstopnice so v predprodaji in so po \$15 (z večerjo), dobe se tudi samo za nastop. Kličite 481-5621 za rezervacijo in več informacije.

Koncert Fantov na vasi —

Fantje na vasi vabijo na njihov letni koncert, ki bo v soboto, 9. sept., zvečer. Vstopnice so po \$6 in jih dobite, ako pokličete enega sledečih: Mark Jakomin (289-2559), Janez Srešen (946-9607), Tomaž Slak (881-1725). Ne odlašajte!

VREME

Spremenljivo oblačno danes z možnostjo dežja. Najvišja temperatura bo okoli 84° F. Oblačno jutri z verjetnostjo dežja in najvišjo temperaturo okoli 77° F. V četrtek pretežno oblačno z najvišjo temperaturo okoli 73° F.

DR. STANE SUSTERSIC
4515 WILLARD AVE.
APT. 2308 - S
CHEVY CHASE, MD 20815

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece

Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 — year; \$21.00 — 6 mos.; \$18.00 — 3 mos.

Canada:

\$45.00 — year; \$30.00 — 6 mos.; \$20.00 — 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 59 Tuesday, August 15, 1989

Majniška deklaracija in Temeljna listina

Slovenska javnost je razdvojena. V sedanjem napetem političnem trenutku, ko nekateri srbski krogi celo grozijo s tanki, in torej za oblasti v socialistični republiki Sloveniji ni lahko miriti miloševićevsko nastrojenih srbskih politikov, hočejo pa med Slovenci ohraniti vodilno mesto, so na republiški konferenci SZDL na zasedanju 27. 6. letos sprejeli besedilo listine, ki je zdaj predloženo državljanom v podpis. Gre za t.i. Temeljno listino Slovenije 1989. Ob tem političnem dokumentu pa se je sedanja slovenska družba, v kateri deluje cela vrsta novonastalih Zvez, nekako razdvojila.

Dejstvo je, da postaja državljan Slovenije vse bolj politično zrel in samozavesten. To je bilo očitno že od februarški izjavi »Proti izrednemu stanju, za mir in sožitje na Kosovu«. Po tistem zboru so se predstavniki zvez in organizacij ter drugih ustanov, ki so podpisale tedanjo izjavo, bili mnenja, da bi pripravili nek politični dokument, ki bi izražal stališče slovenskega prebivalstva. Sledila si je vrsta sestankov, vendar pa niso obrodili zaželeno skupno oblikovane spomenice. Ob »občnem zboru« na Trgu revolucije v Ljubljani, 8. maja letos, pa je pesnik Tone Pavček povsem nepričakovano javno prebral t.i. Majniško deklaracijo 1989, pod katero so se tedaj podpisali Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih skladateljev, Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko-socialno gibanje, Socialdemokratska zveza Slovenije, UK ZSMS Ljubljana in še Zveza slovenske kmečke mladine. Se pravi tiste silnice v slovenski družbi, ki predstavljajo novo pot v uveljavljanju slovenske narodne identitete in tudi pluralistično urejene družbe. Tudi po tem dogodku so se še nadaljevali sestanki med predstavniki, ki so se udeležili februarskega srečanja v Cankarjevem domu, vse do zasedanja republiške konference SZDL, ki je sprejela besedilo Listine. (Oba dokumenta, Majniško deklaracijo 1989 in Temeljno listino Slovenije 1989, objavljamo kot dodatek temu članku.)

S tem so se začele polemike. Nekateri podpisniki Majniške deklaracije 1989 očitajo RK SZDL, ki je dokončno oblikoval in podpisal Temeljno listino, da je ta listina nekakšna druga »Dolomitska izjava«, oziroma da listina ne zagotavlja suverenosti republiki Sloveniji, da se zavzema za ohranitev dosedanje politične ureditve, ki je Jugoslavijo in Slovenijo pripeljala v »gošpodarsko, družbeno in moralno katastrofo«, in še, da je »usmerjena v kratkoročno nasprotovanje agresivni politiki« nekaterih jugoslovanskih političnih krogov. Podpisati Temeljno listino bi torej po njihovem mnenju pomenilo podpirati zgolj politiko oblast, ki ne prinaša pravih alternativ za rešitev težkega stanja.

Sestavljalci Temeljne listine pa odgovarjajo, da gre za politični dokument, ki se jasno zavzema za »politični pluralizem, človekove pravice, svobodno volitve, civilno družbo« in za tako »Jugoslavijo, v kateri bo zagotovljena suverenost ter trajna in neodtujljiva pravica do samoodločbe narodov«. Pri tem pripominjajo, da bi morale t.i. alternativne skupine, ki Temeljno listino očitajo nedoslednost in nadaljevanje

Ob zadnji letošnji prireditvi Slovenske šole pri Sv. Vidu

CLEVELAND, O. - Naslednjo nedeljo, 20. avgusta, bo na Slovenski pristavi piknik, ki ga pripravlja odbor staršev Slovenske šole — Sv. Vid. Prav lepo vas vabimo, da se vsi, od blizu in daleč, udeležite tega piknika. Vaš obisk bo razveselil starše, ki nosijo težo prireditve, razveselil pa bo tudi vse gojence Slovenske šole. Čutili bodo, da ima Slovenska šola veliko prijateljev.

Koristno in potrebno je delovanje Slovenske šole, vendar se vam oglašamo po časopisu samo, kadar vabimo na prireditve. To pač zato, ker nimamo poročevalca, ki bi sproti opisoval, kaj vse se v sobotni šoli dogaja. Gospod profesor Sever je to delo zelo vestno vršil od prvega začetka šole pa vse do tedaj, ko so mu opešale telesne moči. Sedaj ga močno pogrešamo. Čeravno smo premalo upoštevali njegov trud, se mu za njegovo vztrajno in nesebično delo iskreno zahvaljujemo.

Naj danes vsaj bežno nakažem nekaj iz življenja Slovenske šole pri Sv. Vidu.

Ob začetku leta je bilo v Slovensko šolo vpisanih 50 gojencev. Najmočnejši sta bili prvi dve skupini. Za predšolsko skupino, ki smo jo začeli v letu 1986, je bilo opaziti razveseljivo zanimanje s strani staršev. Resnično je bil pouk v veselje in korist otrokom. Program za ta razred je učiteljica pripravila na zabavno poučen način.

Učiteljski zbor je imel letos naslednje učne moči: Predšolsko mladino je vodila Polonca Žakelj, Kati Likozar-Cup pa je poučevala otroški vrtec. Prvi razred je učila Marija Petelin, drugega razreda pa letos nismo imeli. Tretji in četrti razred je imela dolgoletna učiteljica Angela Bolha. V petem in šestem razredu je bila učiteljica Zalka Likozar, sedmi in osmi razred pa je vodila Milena Stropnik. Ob času prireditve je učiteljstvu pri vajah pomagala Martina Košnik.

Prav gotovo je Slovenska šola na dostojni višini ravno zaradi prizadevanja učiteljic. Ob koncu leta vsem stotera hvala. Dokler bo v njih ljubezen do našega izročila in bo v njih gorela želja, da tega posreduje naslednjemu rodu, dotlej bo Slovenska šola še žive-la.

Ko iščemo novih, mladih moči, ki bodo delo nadaljevali, je prav poudariti, naj starejši in mlajši rod dela z roko v roki. Samo na ta način bomo obdržali nepretrgano zvezo našim pristnim izročilom. S

slovensko šolo ne ohranjamo samo slovenske besede, ampak tudi naše običaje in navade in se s tem povezujemo s slovenstvom v koreninah.

Odbor staršev je tudi pridno delal. V tem odboru so odborniki vsi starši, ki pošiljajo otroke v sobotno šolo. Skupno je udeleženih 28 družin. Prireditve povezujejo vse družine v skupnem sodelovanju. V preteklem letu je odbor uspešno deloval pod vodstvom Matija Plečnika, blagajno oskrbuje Marjan Perčič, mesto tajnice pa že več let opravlja Maruša Pogačnik. Njej je odbor še posebej hvaležen, ker je pripravljena pomagati četudi nima več otrok v Slovenski šoli.

Ravnatelj Slovenske šole je gospod Jože Božnar, župnik pri Sv. Vidu. Njemu se zahvaljujemo za vso skrb in želimo,

da še v naprej vodi in varuje to farno ustanovo in ji daje notranje moči. Ustanovam za vzgojo mladine je zlasti v današnjih časih potrebno duhovno očetovstvo.

Kratek pregled delovanja Slovenske šole pri Sv. Vidu je vsekakor najbolj umestno vabilo na prihodnjo šolsko prireditve — zabavno veselico. Je le res, da brez podpore slovenske javnosti tudi najbolj delaven odbor ne bi mogel vzdrževati šole. Zato, končno, najlepša hvala vsem podpornikom Slovenske šole. Pridite tudi to nedeljo na Slovensko pristavo. Ob 12.30 popoldne bo č.g. Božnar na tem kraju daroval sveto mašo za vse sotrudnike Slovenske šole. Po sv. maši bo na voljo kosilo, nato pa vesela zabava, igre za otroke in tradicionalni srečolov.

Na svidenje!

JML

Šmarjetna gora spet ima svoj biser

Nadškof Šuštar blagoslovil obnovljeno svetišče sv. Marjete

(Za obnovo tega svetišča so prispevali mnogi rojaki in rojakinje, ki žive v tujini, tudi v našem listu smo priporočali prispevke v ta namen. Zato priobčujemo ta članek, ki je izšel v ljubljanski Družini z dne 6. avgusta. Ur.)

»Jaz pa stojim na gori kakor prej« — te besede, ki so vklesane na vhodu v svetišče svetogorske Kraljice, bi lahko vklesali letos tudi na cerkvice svete Marjete na Šmarjetni gori. Kdor se je še kakšni dve leti nazaj vozil po stari gorenjski magistrali, je radovedno opazoval samotni zvonik na Šmarjetni gori in zaman iskal svetišče ob njem. Ni ga bilo. Kakor je še nedolgo tega bilo zapisano propadu bližnje gostišče, je ista usoda že doletela svetišče svete Marjete.

»Krivec pa ni kak »ideološki osvoboditelj« iz prvih dni svobode kakor na bližnji Palnici in v loških hribih, temveč sam cesar Jožef II. s svojimi verskimi reformami. V davnem 18. stoletju je z njimi naredil poleg koristi tudi veliko kulturno in zgodovinsko škodo za našo narodno zgodovino (spomnimo se na ukinitve samostanov, ki so hranili številna pričevanja o naši preteklosti).

Šmarjetna gora velja od nekdaj za priljubljeno shajališče Kranjčanov in sploh vseh Gorenjcev iz bližnje okolice. Njena zgodovina je zelo bogata, je še posebej poudaril domačin v začetku bogoslužja, ko je pozdravil navzoče in predstavil delo, ki je steklo v

zadnjih letih.

Šmarjetno goro omenjajo listine že leta 1272, prvo obnovo pa leta 1342. Posebno vlogo in pomen je dobila v dobi turških vpadov, saj je na njej zagorel kres takoj, ko se je ta zasvetil na Grmadi (Šmarni gori). Jožefinske reforme so obsodile svetišče na počasno umiranje, času in viharjem je najdlje kljuboval zvonik.

Zanimanje za cerkvice je zopet zraslo pred petimi leti, ko je sem začel zahajati domači kaplan Janez Šket z mladinsko skupino. Počasi se je porajala misel o obnovi, sprva le kot neuresničljive sanje, potem pa vedno bolj resnične, dokler niso temeljev in okolice začeli raziskovati arheologi. Na podlagi njihovih spoznanj se je dala vse bolj rekonstruirati podoba cerkvice.

Domači župnik Ciril Berglez in takratni kaplan Pavel Juhant sta se resno oprijela misli o obnovi. Ob nasvetih akademika dr. Emilijana Cevca je dipl. inž. arhitekt Matija Suhadolc napravil načrte, ki jih je mojster Pelko z Bleda urešnil. Tako je v letošnjem juliju po 200 letih zablestelo svetišče vrh gore vse lepo in novo, kakor biser, vklenjen v zelenomodro barvo narave.

Poseben čar cerkvice dajejo klesani okvirji za vrata in okna iz lehnjaka. Notranjost pa krasi lep kamnit oltar z reliefom pelikana, umetniško delo, ki ga je daroval cerkvi akademski kipar Marko Pogačnik. Lep in bogat okras tvorita gotška plastika Žalostne Mater božje in oljna slika akademskega slikarja Mateja Metlikoviča. Šmarjetna gora je s to cerkvi pridobila tako tudi bogat kulturni zaklad, ki ga bo rad obiskal, kdor ljubi lepoto in naravo.

Nadškof Šuštar, ki je ob navzočnosti 28 duhovnikov vodil slovesnost, pa je poudaril predvsem duhovno razsež-

hegemonije partije, pomisliti, kot je rekel Matevž Krivic, da se »Majniška deklaracija izmika stvarnemu izhodišču, da smo v Jugoslaviji — in da jo moramo torej spremeniti ali pa iz nje izstopiti, ne pa sejati med množice iluzije, kakor da smo v položaju, da se bomo šele odločili, ali se s kom povežemo ali ne«.

V razpravo o podpiranju Majniške deklaracije oziroma Temeljne listine Slovenije se vključuje tudi Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski pokrajinski škofovski konferenci. Komisija je uradno izjavila, da glede na razna razhajanja

(dalje na str. 4)

(dalje na str. 4)

ZLASTOMAŠNO SLAVJE V HAMILTONU

TORONTO, Ont. - V nedeljo, dne 9. julija 1989, je bil pri slovenski fari sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu prazničen dan. Farani in številni gostje iz različnih krajev Ontarija in Združenih držav so namreč slovesno proslavili 50-letnico mašniškega posvečenja č.g. Karla Ceglarja, SDB, svoječasnega župnika te fare in graditelja cerkve sv. Gregorija Velikega.

Slovesnosti so se pričele ob 10h dopoldne z zahvalno sv. mašo ob polni cerkvi vernikov in zlatomašnikovih prijateljev. Ko je zlatomašnik v spremstvu hamiltonskega škofa, prevz. Anthonyja F. Tonnosa, številne duhovščine ter deklic v narodnih nošah vstopil v cerkev, je zadonela pesem »Zlatomašnik bod' pozdravljen«, ki jo je pod vodstvom sedanjega g. župnika Slobodnika zapel mešani cerkveni pevski zbor. Pri oltarju sta zlatomašnika pričakala mala Emily Novak in Jason Prša in mu v pozdrav deklamirala pesem, ki jo je za to priliko napisal zlatomašnikov brat Ludvik, duhovnik v Braziliji. (Pesem je objavljena na drugem mestu.) Otroka sta mu v poklon izročila še lep šopek rdečih nageljnov.

V imenu župljanov je predsednik cerkvenega odbora g. Frank Novak najprej pozdravil g. škofa Tonnosa, zlatomašnikove somaševalce ter zbrano ljudstvo in se slavljencu v imenu faranov zahvalil za vse sprejete duhovne dobrine, ki so jih župljani po njem sprejeli, ter za njegove velike zasluge pri gradnji cerkve in župnišča.

Zlatomašniku je nato spregovorila v angleščini in slovenščini gdč. Cecilija L. Mlinarich in mu v imenu župnijske Katoliške ženske lige, Slomškovega oltarnega društva in Društva sv. Jožefa poklonila lep kelih, na katerem je vgravirano: Gospod Karel Ceglar, zlatomašnik, 1939—1989, ter imena omenjenih organizacij, ki so kelih kupile.

Po berilih in evangeliju je zlatomašniku spregovoril g. p.

Fortunat Zorman iz Lemonta, s katerim je jubilat kot deček hodil skupaj v metliško osnovno šolo. P. Fortunat je govoril predvsem o vzvišenosti duhovništva in v duhovnikih upodobljenem Kristusu, ki po njih še naprej uči in oznanja božjo resnico. Svojemu prijatelju iz mladih let je ob lepem zlatomašniškem jubileju želel nadaljnjih milosti in božjega blagoslova.

Prošnje vernikov so brali po dva predstavnika starejših župljanov, odrasle mladine in otrok, darove k oltarju so pa prinesli zastopniki raznih društev in odsekov, ki v fari delujejo. Med slovesno sv. mašo je ubrano prepeval cerkveni pevski zbor.

Po obhajilu je zadonela mogočna pesem »Hvala večnemu Bogu«, ki jo je pela vsa cerkev. Predsednik cerkvenega odbora g. Novak je potem povabil vse goste na slavnostno kosilo v dvorano, zlatomašnik g. Ceglar pa je navzočim podelil svoj zlatomašniški blagoslov. Za zaključek cerkvenega obreda je iz vseh grl še zadonela lepa pesem »Marija, skoz življenje«.

Vsi navzoči so se potem podali v dokaj prostrano dvorano, ki pa je bila za to priliko skoraj premajhna. Blizu 600 ljudi se je posedlo okrog lepo pripravljenih miz k slavnostnemu kosilu. Pred jedjo je g. župnik Franc Slobodnik pozdravil vse goste in na jedi s kratko molitvijo priklical božji blagoslov. Pričakoval sem, da bo zlatomašnik Karel blagoslovil nekaj rib in par hlebov kruha ter nasitil to zbrano množico, pa je to prepustil drugim. Ti so nas postregli z zelenjavo, prikuhami, z govejim in kokošnjimi bedri in perutmi. Posebna ekipa kuharjev in natararjev je bila za to najeta, ki so skrbeli, da bi nihče ne ostal lačen. Kosilo smo zalivali z dobrim, belim vinom.

Spored po obedu

Po končanem obedu je g. Novak pričel s popoldanskim

sporedom. S pozdravom vsem gostom je potem k mikrofonu povabil zlatomašnikovega salezijanskega sobrata iz Sherbrooka, Quebec, kjer je g. Ceglar 12 let deloval in tam zgradil tudi šolo, katero sedaj vodijo tamkajšnji salezijanci. (Žal, ime gosta iz Quebeca sem preslišal.) V kratkem in duhovitem govoru je zlatomašniku čestital in mu želel nadaljnjih uspehov na njegovi duhovniški poti.

Za njim so na kratko spregovorili še g. Ivan Dobršek, p. Fortunat in prvi predsednik cerkvenega odbora v fari sv. Gregorija Velikega.

Jubilant-zlatomašnik se je potem vsem zahvalil za lepe besede, ostalim pa za izraz ljubezni, ki so mu jo ob njegovi 50-letnici mašništva izkazali. Obudil je nekaj spominov, zlasti dolgoletne želje, ki jih je nosil v sebi v času svojega delovanja v ZDA in pozneje v New Brunswicku in Quebecu, namreč, da bi mu bilo dano delovati med slovenskimi rojaki. Te želje so se mu končno uresničile, ko je bil l. 1975 kot kaplan nastavljen v novoustanovljeni slovenski fari sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu. Dejal je, da se v Hamiltonu zelo srečnega počuti in je vesel, da je k rasti te župnije lahko doprinesel svoj delež.

Ko je zaključil svoj nagovor, so mu navzoči stoje in z dolgim aplavzom dali in izrazili svoje priznanje. Popoldanski program se je končal z zahvalno molitvijo, ki jo je odmolil p. Fortunat. Še dolgo v popoldne so se mnogi zadržali v dvorani v prijateljskih razgovorih in pomenkih.

* * * * *

Zlatomašnik č.g. Karel Ceglar SDB, se je rodil 19. septembra 1912 v Stični v družino Antona Ceglarja in njegove žene Marije, rojene Groznik. V zakonu se je rodilo pet otrok in sicer dve hčerki in trije sinovje. Mati je želela predvsem, da bi se otroci izšolali in je kot prvega poslala v šolo na Rakovnik v Ljubljano v septembru l. 1920 mladega Karla.

Čez dva tedna so vse dečke prepeljali na Radno (Boštanj pri Sevnici), med njimi tudi Karla. Po dveh letih se je vrnil na Rakovnik, kjer je dokončal 4. in 5. razred. Na jesen l. 1924 se je v Veržetu vpisal na nižjo gimnazijo in po končanih štiri letih študija napravil prošnjo za noviciat. Bil je sprejet in se na praznik Kristusa Kralja l. 1928 »preoblekel«. Talar je kot novinec sprejel iz rok poljskega kardinala Augusta Hlonda, na kar je bil še posebno ponosen.

Začasne obljube je napravil na god sv. Lovrenca, leto dni po začetku noviciata, končne zaobljube, da bo ostal vse življenje zvest Don Bosku, pa je naredil l. 1932 po končanem študentatu. Nekaj časa je obiskoval tudi klasično gimnazijo, kamor je spremljal študenta rakovniškega konvikta, kjer je vsa tri leta tirocinija prebil.

Zlatomašnik č.g. Karel Ceglar, SDB

Bogoslovne študije je g. Karel dokončal na Rakovniku. (Prvi letnik je opravil na Crocetti v Italiji, 1935-36). V mašnika je bil posvečen 2. julija 1939 v ljubljanski stolnici. Novo mašo je pel v Stični na dan 16. julija 1939, pri kateri mu je pridigal stiški opat dr. Augustin Kostelec.

Čez zimo l. 1939-40 je odslužil obvezni 6-mesečni dijaški vojaški rok v Zagrebu. V jeseni l. 1940 je na Radni postal prefekt pod ravnateljem g. Jožetom Španom. Ta mu je naročil, naj bi v laniškem župnišču pripravil dom za klerike in poskrbel za novince. Najet gradiček Škrlevo pri Šentrupertu je tej potrebi zadostil. Tam so novinci začeli s šolo in delom na kmetijskem posestvu. Ko je bilo vse že v lepem teku, se je pričela vojska, nemška in italijanska okupacija in seveda stalinistično-komunistična revolucija.

Zaradi internacij in pobijanja duhovnikov od strani komunistov, je veliko farâ ostalo brez duhovnikov. G. Ceglar se je rad odzval prošnjam treh farâ (Sv. Križa pri Litiji in okolici), kamor je hodil dve uri peš spovedovat za prve petke. Spovedoval je v torek popoldne, vso sredo in četrtek, včasih po 16 ur na dan, v petek pa delil sv. obhajilo.

Ko se je tako po takem pravilu nekoč vračal domov, so ga štirje oboroženi partizani povabili v neko kmečko hišo na zaslišanje, a so ga potem izpustili, da je nadaljeval svojo pot domov. Nekaj dni pozneje je dobil sporočilo od inšpek-

torja Ivana Špana, naj se nemudoma vrne v Ljubljano, da bo prevzel administracijo Deškega vzgajališča na Selu. Ko je bil po nekaj tednih po opravkih na poti v Šentrupert, ga je na cesti od rakovniške postaje proti občini nekdo opozoril, da so partizani za njim povpraševali. Če bi ga takrat dobili, bi gotovo šel za pobitima župnikom in kaplanom.

V maju 1945 je z mnogimi drugimi zapustil Ljubljano in odšel na Koroško. V zimi 1945-46 je bil v Borgo San Lorenzo v salezijanski šoli blizu Firenc, nakar je tri leta župnikoval v dekaniji Strassburg v Krški dolini. Oktobra 1949 je odšel v Združene države Amerike.

Za tri mesece se je ustavil v mestecu Goshen, New York, naslednjih 6 let pa preživel v Louisiani v Hope Haven in Marrero. Na pomlad l. 1955 je postal ameriški državljani. Ko je bil naprošen, da bi za »eno zimo« prišel v Kanado, se je odzval, a se je ta »ena zima« raztegnila na dolga leta plodnega delovanja.

G. Karel je najprej devet let deloval v vzhodni kanadski provinci New Brunswick, nato v Sherbrooku v provinci Quebec, odkoder je prišel v Hamilton na slovensko župnijo sv. Gregorija Velikega v pomoč takratnemu župniku g. Ivanu Doberšku potem, ko je bil njegov pomočnik g. Stanko Ceglar (brat g. Karla) imenovan za hišnega duhovnika v sestrskem domu sv. Jožefa v Hamiltonu.

Tri leta po svojem prihodu

(dalje na str. 4)

Ludvik Ceglar:

ZLATOMAŠNIKU

Bilo pred petimi je desetletji ko si na božjo njivo se odpravljaj, da boš na njej sejaj, sadil in kopal ter v božjo žitnico sadove spravljaj!

Gospod naš Bog, edini in najvišji Te vodil po duhovniški je poti, da zdravi, čisti nauk si oznanjal in vojskoval se proti vsaki zmoti.

Zvesto opravljal si pastirsko službo, za Kristusovo čast si duše vnel.

V tej službi polstoletni dan za dnevom veselje in bridkosti si prejemal.

Vsi smo veseli potov zveličavnih ki stopil nanje si pred pol stoletjem. Želimo ti vseh božjih blagoslovov in te obsipamo z duhovnim cvetjem.

Grdina—Cosic Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd.	531-6300
28890 Chardon Rd.	944-8400
1053 E. 62 Street	431-2088

V družinski lasti že 86 let

Zlatomašno slavlje v Hamiltonu

(nadaljevanje s str. 3)

na župnijo, je bil g. Karel imenovan za njenega župnika. Župnija, ki jo je ustanovil pok. dr. Lojze Tomc in s pomočjo faranov kupil obširno zemljišče na Centennial Parkway ter postavil prvo stavbo z dvema dvoranama, od katerih je ena služila za kapelo, druga pa za razne prireditve, je tako pričela z rednim farnim življenjem. V načrtih pa je še ostala zidava cerkve in župnišča.

Te načrte je g. Karel Ceglar kot župnik pričel uresničevati. 29. avgusta 1981 je ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar blagoslovil vogelni kamen za novo cerkev. Za temelje cerkveni zgradbi se je pričelo kopati v maju 1982, blagoslovljen vogelni kamen pa je bil slovesno položen 28. avgusta 1982 ob navzočnosti in molitvah torontskega pomožnega škofa dr. Alojzija Ambrožiča.

Dne 5. decembra istega leta je bila cerkev dograjena in slovesno blagoslovljena od takratnega hamiltonskega škofa prevz. g. Paula Redinga.

To je na kratko opisana življenjska pot zlatomašnika g. Karla Ceglarja in njegovega dela v vinogradu Gospodovem. Poleg tega dela za duhovno in gospodarsko rast fare sv. Gregorija pa se je g. Karel posvetil tudi nenehnemu zbiranju slovenskih knjig, revij in časopisov, posebej v zvezi z Baragovo beatifikacijo. Ogromno vestnega in požrtvovalnega dela je vložil v to zbiranje slovenske besede. Občudoval sem to zbirko knjig, ki mi jo je razkazal.

V blag spomin

Ob deveti obletnici smrti našega dragega ata in starega ata

ALOJZIJI RUS

umrl je 14. avgusta 1980

V božjem miru zdaj počivaj, dragi, nepozabni nam, v nebesih večno srečo uživaj, do svidenja na vekomaj.

Žalujoči:

Francka, Marija, Ivanka, Tončka — hčere z družinami; France, Ivan, Stanley Joseph, Tony — sinovi z družinami.

Willoughby Hills, O., 15. avg. 1989.

Posebej me je presenetil, ko me je prosil za sodelovanje pri knjigi »Slovenians in Canada«, ki jo je pripravljala s pomočjo dr. Petra Urbanca, Ms. Eleanor Tourtel in g. Vilka Čekuta. Izšla je l. 1984 v založbi »Odbora za slovenski narodni festival«, ki se je takrat v fari sv. Gregorija Velikega vršil. Veliko zgodovinskega gradiva je zbranega v tej knjigi.

G. Karel Ceglar pa še ne misli na počitek. Poln je novih snovanj in načrtov in delo mu je v veselje. S svojim veseljem značajem in ljudsko preprostostjo hitro osvaja tudi druge za delo. Spominjam se, ko smo v Slovenskem domu v Torontu pripravili knjižno in umetniško razstavo. Pol razstavišča je bilo samo njegovih knjig, ki jih je iz Hamiltona v zabojih pripeljal v svojem »konjičku«. Zares izredno požrtvovalen duhovnik in kulturnik, ki je lahko vsem nam za vzgled in vzor.

Dragi zlatomašnik Karel! Naj Ti za Tvoj lep zlatomašniški jubilej še enkrat čestitam in Ti poželim obilo božjega blagoslova in zveličavnih milosti, da boš v zdravju, zadovoljstvu in veselju še mnogo let izpolnjeval božjo voljo, nam pa s svojim delom dajal vzgled neutrudljivega delavca za sv. Cerkev in za naš slovenski narod. Tako Ti iz srca želim. Bog Te živi!

Otmars Mauser

Šmarjetna gora

(nadaljevanje s str. 2)

nost obnove svetišča na Šmarjetni gori. Ob evangeliju, ko Jezus naroča: Prosite, iščite, trkajte..., je ugotavljal, kako prav ob takih trenutkih, kakršen je ta, čutimo, kaj lahko naredi vztrajna in zaupna molitev. Mnogi bodo prihajali na goro, da bi občudovali lep razgled in cerkva svete Marjete jih bo spomnila še na pogled v višave — na večnost, Boga in končno usodo človeka.

Slovesnosti so dajale poseben ton številne narodne noše, ubrano petje šmartinskega pevskega zbora in zbrano sodelovanje vsega božjega ljudstva, ki se je po evharističnem bogoslužju prelilo v prijeten prijateljski klepet ob cerkvi in bližnjem gostišču, kamor so bili povabljeni vsi, ki so sodelovali pri gradnji. Še dolgo v večer se je razlivalo pritrkavanje s Šmarjetne gore na gorenjsko ravan in oznanjalo o veselju, ki je navdajalo verujoče na tem od Boga bogato obdarjenem kraju.

KOLEDAR PRIREDITEV

AVGUST

20. — Slov. šola pri Sv. Vidu prireja piknik na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER

3. — Folklorna skupina Kres praznuje svojo 35-letnico z večerjo in folklornim sporedom v SND na St. Clair Ave. Večerja bo servirana ob 4. pop., nastop bo ob 6.30 zv. Za ples in zabavo igra Tone Klepec orkester.

9. — Fantje na vasi prirede koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

10. — Primorski klub in Lovski klub priredita skupen piknik na farmi Lovskega kluba na Ravenna Rd. v Concordu, O.

10. — ADZ priredi Pečenje školjk na svojem letovišču v Leroy, O.

17. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v svetovidski dvorani.

17. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

24. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev v Triglav parku.

OKTOBER

1. — Konvencija Ohio-Mich. podružnic SZZ, v cerkvi sv. Kristine. Sv. maša ob 12., konvencija ob 3. pop.

14. — Glasbena Matica priredi koncert in nato ples v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

21. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

22. — Slomškov krožek priredi kosilo v dvorani sv. Vida.

22. — Občni zbor Slovenske pristave.

22. — Slov. dom na E. 80 St. priredi letno pečenje školjk in stekov. Pričetek ob 2. pop. Igra Eddie Rodic orkester.

28. — Štajerski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

NOVEMBER

11. — Belokranjski klub prireja martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra Tone Klepec orkester.

11. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

DECEMBER

1. — Slovensko ameriški kulturni svet prireja predbožično srečanje s škofom Pevcem na semenišču Borromeo.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi miklavževanje.

30. — Pevski zbor Korotan poda igro »Noč božična, sveta noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Majniška deklaracija in Temeljna listina

(nadaljevanje s str. 2)

znotraj t.i. »slovenske demokratične alternative« in glede na dejstvo, da Temeljna listina ni »dokument, ki je usklajen med vsemi družbeno-političnimi organizacijami in novimi političnimi zvezami« in ker po mnenju Komisije »vse to kaže na dejstvo, da niti uradna politika niti alternativa nista pripravljena svojih interesov podrediti skupnemu dobremu«, zato »ni pripravljena podpreti niti Majniške deklaracije, ki odstopa od koncepta Cankarjevega doma, niti Temeljne listine Slovenije, ker je le-to ponudila v podpis SZDL, ne da bi pri tem omenila še druge njene soustvarjalce«.

Zanimivo in drugačno stališče pa je ob teh dogodkih zavzelo Društvo slovenskih pisateljev, ki v posebni izjavi ugotavlja, da se oba dokumenta ne izključujeta, ampak dopolnjujeta in zato poziva državljane, naj podpišejo tako prvo kot drugo listino.

Slovensko poletje se torej tudi letos napoveduje, da bo politično »vroče«.

Mr (Kat. glas, 27. 7. 1989)

Kaj pravita obe listini

MAJNIŠKA DEKLARACIJA 1989

Nesporazumi, provokacije in tudi odkrite sovražnosti, ki jih danes doživljajo Slovenci v Jugoslaviji, nas prepričujejo o prelomnosti sedanjega zgodovinskega trenutka in nas obvezujejo, da v jasni obliki izrečemo svojo voljo, iz katere sledijo v prihodnosti. Podpisniki te listine izjavljamo in sporočamo:

1. da hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda;
2. kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z južnoslovanskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope;

3. glede na zgodovinska prizadevanja slovenskega naroda za politično samostojnost je slovenska država utemeljena le na:

— spoštovanju človekovih pravic in svoboščin,
— demokraciji, ki vključuje politični pluralizem,
— družbeni ureditvi, ki bo zagotavljala duhovno in gmotno blaginjo v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmoglostmi državljanov Slovenije.

Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih skladateljev, SDZ, SDZS, SKSG, SKZ, UK ZSMS Ljubljana, Zveza slovenske kmečke mladine.

TEMELJNA LISTINA SLOVENIJE 1989

Slovenci, Italijani, Madžari in drugi državljani Socialistične republike Slovenije, podpisniki te listine, izjavljamo in sporočamo, da:

1. Hočemo živeti v demokratični državi suverene slovenskega naroda in vseh državljanov Slovenije, utemeljeni na človekovih pravicah in državljanskih svoboščinah. V njej si zagotovimo: vladavino dela, prava in samostojnosti civilne družbe; svobodno združevanje in politični pluralizem; demokratične volitve; enakopravnost vseh manjšin; svobodo vseh oblik z naravnimi omejitvami uravnovešenega gospodarskega razvoja; povezanost z Evropo in s svetom...

2. Živeli bomo samo v taki Jugoslaviji, v kateri bo zagotovljena suverenost ter trajna in neodtujljiva pravica do samoodločbe narodov, enakopravnost vseh narodnosti in manjšin, ki bo spoštovala in varovala različnost vseh, kjer bomo življenjsko pomembne skupne zadeve urejali po načelu soglasja, in samo v takem samoupravnem socializmu, kjer bodo zahteve te listine v celoti upošteevane.

3. Nočemo živeti v takšni državni skupnosti, kjer ni zagotovljeno spoštovanje ustave in zakonov in s tem človekovih in narodnostnih pravic, kjer bi bili podvrženi političnemu monoplu ali nacionalni nadvladi, gospodarskemu izkoriščanju ali drugim vsiljenim oblikam političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

S svojimi podpisi se predlagatelji in podpisniki te listine zavezujejo, da bomo vztrajali pri njenih načelih. Obvezujemo vse v Socialistični republiki Sloveniji, ki jim je podeljena legalna moč, da pri ustavnih reformah ter pri vsem političnem delovanju v Sloveniji in SFR Jugoslaviji uveljavijo to skupno ljudsko voljo.

Republiški komite Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije

Shoes and More

6125 St. Clair Ave.

431-Shoe

Back to School Sale

2 pair \$15.90 — \$8.99 1 pair

Summer Clearance

2 pair \$10.90 — \$6.50 1 pair

Kanadska Domovina

XXX. SLOVENSKI DAN

DVE NOVI KNJIGI

TORONTO, Ont. — V nedeljo, 30. julija 1989, se je na Slovenskem letovišču pri Boltonu vršil vsakoletni Slovenski dan, ki ga je letos Slovensko-kanadski

svet posvetil naši rodni domovini Sloveniji, ker se ta nahaja v težki gospodarski in družbenopolitični krizi. Slavnostni govornik je bil dr. Peter Urbanec.

Spored dneva se je pričel z redno sv. mašo, ki jo je daroval č.g. dr. Drago Ocvirk (na obisku iz Slovenije) s somaševanjem gg. Tineta Batiča, župnika Marije Pomagaj, in Janeza Kopača, dolgoletnega župnika fare Marije Brezmadežne v New Torontu.

G. dr. Ocvirk je ob tej priliki imel odlično priložnostno pridigo (objavljena na drugem mestu), v kateri je posebej poudarjal, da sta naša vera in slovenstvo dve nenadomestljivi dobrini, ki sta naš narod ohranjali skozi dolga stoletja našega narodnega življenja, in nam brez njiju grozi nevarnost narodnega propada, če ju ne bomo tudi v današnjem času z vso ljubeznijo ohranjali in gojili. Posebno se moramo prizadevati za ohranitev naše vere, ter narodno-krščanske kulture in omike, ki sta srčika našega narodnega življenja in obstoja. Mislim, da med nami poslušalci ni bilo nikogar, ki bi si njegovih besed ne vzel k srcu.

Po maši se je v dvorani dobilo okusno kosilo, ki ga je pripravila ga. Hacetova s svojimi pomočnicami. Popoldanski program dneva se je pričel ob 2. uri pri kapeli in v prijetni senci. Spored je vodila ga. Marta Jamnik-Sousa. Po pozdravu vsem navzočim in po obeh odigranih narodnih himnah, je predstavila vrsto gostov, ki so na Slovenski dan prišli iz oddaljenih krajev. Med temi zlasti goste iz Clevelanda, Milwaukeeja in Sudburyja.

V odsotnosti predsednice Slovensko-kanadskega sveta gđc. dr. Branke Lapajne, je navzoče v imenu odbora pozdravil g. dr. Peter Klopčič. Za njim je zastopnik ontarijske vlade prebral pozdravno pismo, ki ga je predsednik vlade g. David Peterson naslovil na zborovalce 30. Slovenskega dneva. Njegovemu pozdravu je sledila deklamacija »Vsi delamo«, ki jo je ljubko podala mala Adrianna Jamnik-Sousa, nakar je sledil slavnostni govor, ki ga je to pot imel g. dr. Peter Urbanec, predsednik Slovenske demokratske stranke in tajnik Slovenskega narodnega odbora. (O njegovem govoru bom pisal na drugem mestu).

Del ostalega programa so sestavljali: folklorna plesna skupina »Smarnica«, ki jo vodita gđc. Metka Škulj in ga. Francka Por. S svojimi mladostnimi plesi in slikovitimi narodnimi nošami so plesalci lepo obarvali ves potek dneva. Sledil je nastop znanega pevca-solista g. Blaža Potočnika, ki je ob spremljavi Cirila Pleška na harmoniki, občute-

no zapel pesem »Domovina«. Človeku nehote pridejo solze v oči ob mehki melodiji te pesmi in njenem besedilu. Posebej še, ker Potočnik s svojim glasom v poslušalcu zbudi čustveno doživetje melodije in besedila.

Kot na vseh preteklih Slovenskih dnevih, je sodelovala tudi Slovenska telovadna zveza. To pot z najmlajšimi. Štiri deklace — ne več kot 5 do 10 let stare — so zarajale s trakovi pod vodstvom staroste STZ inž. Franka Grmeksa.

Lepo je videti mladino in otroke nastopati na različnih prireditvah. V tem človek vidi nekaj upanja, da so med njimi bodoči organizatorji in delavci v prid slovenstva na tujem, ki bodo nadaljevali dolgoletno tlako svojih staršev slovenski kulturi, slovenski svobodi in izročilom, pridobljenih v neprestanem boju za naš narodni obstoj v teku dolgih stoletij.

Slavnostni govor dr. Petra Urbanca

Naj se tu vrnem k slavnostnemu govoru, ki je na 30. Slovenskem dnevu imel dr. Peter Urbanec. Ker je bil njegov govor precej obširen in se je govornik v njem bavil z različnimi obdobji iz naše zgodovine, bom iz njega povzel poglobitve in utemeljene misli, ki jih je na široko zajel in udeležencem Slovenskega dneva predočil. Z uvodom je pričel:

Dragi rojaki, častni gostje...

Po značaju delimo ljudi tudi med srečne in nesrečne.

Povsem enako delijo zgodovinarji (Jenlo Szluzs) in politični misleci narode med srečne in nesrečne. Srečni proslavljajo zmage, nesrečni svoje poraze.

Srečni Francozi po pravici ali krivici letos slave 200 let revolucije. Po francoski blamaži v drugi svetovni vojni jim malo slave ne škodi.

Nesrečni Srbi pa so letos proslavili 600 let poraza na Kosovem. Iz tega težkega poraza so Srbi v zadnjih 150 letih ustvarili kosovski mit. Ta vzdiguje njihov nacionalni duh do neverjetno, skoraj pretirane višine.

Proslava poraza pri južnih Slovanih mnogokrat zavede v lažno prikazovanje. Pomislimo na partizansko bojevanje z Nemci. Občasno so Nemci izvedli čiščenje terena. Iz 7 takih akcij je naenkrat nastalo 7 partizanskih ofenziv. Nič boljše ni bilo pri nas v Sloveniji. Skušaj se na vse kriplje dokazati tisto, česar ni bilo, namreč kake pomembne vojaške akcije proti Nemcem in Italijanom. Najhujše polomije in vojaške poraze se skuša predočiti kot največje zmage. V to področje bi vstavil prvi partizanski napad v ljubljanski pokrajini

Slovenski dnevi nas vsako leto sproti opozarjajo, kakó življenjsko važno je vse to za našo narodno ohranitev. Pri tem pa je potrebno tudi zdravega duha, tistega duha, ki izvira iz pristne in vdane pripadnosti slovenskemu rodu, ter po potomstvu podedovanih dobrin in odlik, ki nas delajo Slovence.

Asimiliranje v tuj način življenja ne bo tako nevarno, če bomo zavestno in načelno ostali globoko zasidrani v naši veri ter se z ljubeznijo oklepali naših slovenskih vrednot, ki so v marsičem popolnejše od onih, ki se nam v tujini iz dneva v dan ponujajo. Za nas je nevarnost v tem, da vse od kraja sprejemamo, namesto da bi sprejeli le tisto, kar nas bi obogatilo in oplemenitilo. Edino tako smemo upati, da bo slovenstvo na tujem ostalo zdravo in močno ter predstavljal plodno vejo na našem narodnem drevesu.

na železniški most pri Presarjah, napad na Dražgoše na Gorenjskem, pohod XIV. divizije iz Dolenjske preko Hrvške na Štajersko. Največji cinizem in laž je predvsem majska in junijska tragedija v Teharjih, Kočevskem Rogu, Škofji Loki... kar je Ribičič imenoval »zadnje vojaške akcije«.

Kam naj opredelimo Slovence glede na naš narodni značaj: med srečne ali nesrečne?

V prid srečnih Slovencev govori proslavljanje 29. oktobra 1918. Ta datum nas spominja na osvoboditev izpod Avstrije. Vse premalo se danes zavedamo, v kaki veliki nevarnosti potujčevanja in asimilacije smo bili Slovenci. Kot potomec koroških Slovencev, ki izumiramo, visoko cenim delo dr. Antona Korošca, nadškofa Jegliča in drugih, ki so z Majsko deklaracijo nakazali pot, in akcijo gen. Majstra, ki nam je rešil vsaj polovico današnje Štajerske z Mariborom vred. Gledajoč nazaj na pritisk cesarske Avstrije, teror Hitlerjeve Nemčije in pritisk sedanje Avstrije, lahko trdim, da bi danes slovenski narod komaj obstojal, ako bi l. 1918 ostal v Avstriji...

Velik poraz nam je prineslo leto 1945. Znebili smo se nem-

TORONTO, Ont. — Redko se zgodi, da preberem dve knjigi zapored. Preveč snovi naenkrat mi navadno dela težave. Če pa knjigo odložim za dalj časa, se težko pripravim do ponovnega branja. To pot sem pričel in v dveh dneh končal knjigo spominov Jožefine Janežič, primorske Slovenke, ki je pri newyorški založbi Vantage Press izdala knjigo »Pepca's Struggle«, v kateri sedaj kot žena in mati podoživlja svoja otroška in dekliška leta iz hudih časov vojske in nasilja, slovo od doma in pričetek novega življenja v daljni Avstraliji. Prijetno in zanimivo branje, ker je pisano z velikim optimizmom in globoko vero, z iskrenim zaupanjem do sočloveka in izrednim razumevanjem za težave drugih.

Knjiga je pisana v angleščini v lahkem in prijetnem stilu, tako da bo vsak, ki bo knjigo vzel v roke, z užitkom prebral lepe in grenke spomine žene, ki jo je usoda v mladih letih postavila v dobo smrti in krvi, preganjanja in nepopisnega trpljenja. Knjigo toplo priporočam vsem, ki obvladate angleščino, posebej pa jo priporočam mladim dekletom, ker se bodo iz nje marsikaj naučile.

V Torontu si knjigo lahko nabavite v Slovenski pisarni na Manning Ave.

Avtorici ge. Jožefini Janežič k izdaji njene knjige iskreno čestitam!

Druga knjiga, ki sem jo prebral, je prav tako zbirka spominov, toda povsem drugačnega značaja. V tej knjigi: »Last Words — A Memoir of World War II and the Yugoslav Tragedy« (Zadnje besede — Spomini na drugo svetovno vojno in jugoslovansko tragedijo) avtor Boris Todorović, nekdanji kapetan v jugoslovanski kraljevi vojski (pozneje major), opisuje svoje doživljanje iz časov beograjskega puča, nemškega napada na Jugoslavijo, poraza jugoslovanske vojske in vojnega ujetništva v Nemčiji, kako sta se z enim prijateljem iz taborišča pobegnili, se prebila v Francijo, od tam naprej v Španijo in končno prišla v London. Tam ga je srbsko predstavništvo zaposlilo na jugoslovanskem veleposlaništvu, kjer se mu pa politične intrige kot vojaku niso dopadle, zato si je želel nazaj v domovino, da bi se pridružil gen. Mihajloviću in njegovim četnikom. S tem namenom je odšel v Kairo in se v Palestini izuril v skokih s padalom in potem z manjšo skupino zavezniških oficirjev neke noči odskočil nad Srbijo in se pridružil četnikom. Njegova naloga je bila predvsem vzdrževanje zveze med zavezniškimi misijami in četniki. Še pred koncem vojne ga je Mihajlović poslal v Washington, da je tam iskal pomoč za četnike in zastopal njihove interese. Zadnjega poglavja svoje knjige ni dokončal, ker je 11. avgusta 1984 po večletnem bolehanju za rakom v New Yorku umrl.

Za tiste, ki se zanimajo za dogodke iz vojnih časov, je knjiga vredna branja, in precej odkrito pisanje dokaj presenetljivo.

Knjiga je istočasno izšla pri založbi Walker Publishing Co., Inc., v New Yorku, ter pri založbi Thomas Allen & Son, Canada, Ltd., Markham, Ont.

Otmar Mauser

ško-avstrijskega pritiska, verjetno za vedno. Malo smo si celo popravili mejo na zahodu; tudi tam je italijanski pritisk danes neprimerno manjši. Poraz je v tem, da je ideal naših prednikov, ustvariti si zedinjeno Slovenijo, ob tej silno ugodni priliki ostal neizpolnjen. Strnjeno naseljeni Slovenci v Porabju, Koroškem in Primorskem so ostali v sklopu tujih držav.

Najbolj smo bili prizadeti z nastopom komunistične diktature. Težke posledice so bile vidne takoj. Zginevale so osebne in politične svoboščine in pravice. V ekonomiji se je začel križev pot našega gospodarstva. Kar je najhujše, slovenska identiteta in obstoj sam postajata ogrožena. Z drugo besedo: iz dežja smo stopili pod kap. Vesel, zadovoljen in optimistični Kranjec, je postal trpek, nevoščljiv, neprijazen Slovenec...

Najhujša posledica je spor, ki je bil vnešen v našo javno in privatno življenje. Ta traja še danes in je tako strupen, tako zakrknjen, da bo zginil šele z zginotjem režima. V nedogled se ponavlja očitek sodelovanja z okupatorjem in o prisegi.

Ko sovražnik zasede deželo, gre življenje naprej. Potreba preskrbe hrane, transport, zdravstvo, sodnija, policija uradujejo naprej. Na žalost brez sodelovanja, kolaboracije z novo oblastjo, ne gre. Še nikdar nisem slišal ali bral, da bi za časa okupacije kriminal in teror prenehala. Nasprotno, še večja sta.

Mednarodne pogodbe se podrobno pečajo z dolžnostmi in pravicami okupatorja. Te določajo, da mora okupator pustiti v službah tudi najvišje uradnike prejšnje uprave. Okupator sme zahtevati od uradništva in policije lojalnost, korektnost; ne pa zvestost. (dalje na str. 6)

KANADSKA DOMOVINA

XXX. SLOVENSKI DAN.

(nadaljevanje s str. 5)

be. V tem smislu okupator se stavi prisego, ki se je ni moč izogniti. Samo to, kar je predvidevano in določeno v teh mednarodnih pogodbah, se je dogajalo v Sloveniji. V to področje spada tudi prisega domobrancev, ki je določala borbo proti komunističnemu terorizmu na slovenskih tleh.

Ko pogosto analiziram tista težka leta, vedno pridem do zaključka, da so Adlešič, Natlačen in drugi prezgodaj dali ostavko na svoje položaje pod Italijani. Ostati bi morali v službah in reševati pod še tako neugodnimi prilikami slovenska življenja. Tako so se preveč hitro podali krivicam okupatorja, grožnjam komunistov in pritisku zaveznikov. V zasedeni Evropi, v Belgiji, Danski, Češki in celo Angleži na zasedenih otokih, so z Nemci sodelovali, nihče se nad tem ni razburjal. Izjema so naši komunisti in njihovi sopotniki in nekateri disidenti, ki iz tega normalnega sodelovanja z okupatorjem delajo problem narodne časti.

Velja poudariti dejstvo: v Sloveniji se med vojno ni pojavil en sam vpliven politik ali javni delavec, ki bi zavestno in prostovoljno zagovarjal vključitev Slovenije v italijanski imperij ali nemški rajh. To, in samo to, bi bila res narodna izdaja.

Z očitkom izdaje in nedovoljene kolaboracije je povezano neko stalno, nedoločeno ponavljanje nekkih napak slovenske Cerkve, slovenskih politikov in drugih. Podrobnosti napak pa nihče ne razloži in določi. To je znana stalinistična metoda zasliševanja, ko tožnik, preiskovalec ne more najti niti obrise kakega resnega prestopka. Ker tega ni, se z grožnjami, mučenjem in obljubami prisili žrtev, naj se sama obtoži.

Tipičen slučaj take stalinistične metode je nedoločeno toženje našega škofa dr. Gregorija Rožmana. Zadostuje analiza njegove obtožnice. Ta je neosnovana, primitivna in neobjektivna. Vsak resen državni tožilec bi jo moral zavreči. V njej ni enega samega dejstva, ki bi pomenil kak resen prekršek proti slovenskemu narodu. Slovensko pravosodje si je z Rožmanovim, Rupnikovim in še posebej s Kočevskim procesom dve leti prej, zapravilo ves kredit objektivnosti in spoštovanja, kar so ustvarili prejšnji rodovi.

V Sloveniji se zadnje čase resno trudijo kulturniki, nekateri disidenti in celo partizani v raznih komemoracijah izkazati dolžno krščansko pieteto do nedolžno pobitih nasprotnikov revolucije. Mi smo za to seveda globoko hvaležni. Omenil bi rad dve dejstvi, ki

me pri teh proslavah motita. Prvo je omemba o krivih in nekrivih. Označba »krivi« je nedopustna. Drugo dejstvo je, da so nekateri organizatorji in celo govorniki na komemoracijah ljudje, ki domobrance še vedno javno obtožujejo za izdajalce naroda. Javni nastop takih »spravljivcev« je neprimeren. Naše stališče ostaja: vse komemoracije, oznake na mestih smrti in grobovih, morajo vsebovati in poudariti neomadeževano narodno čast nedolžnih žrtev revolucije...

Režim je vedno skušal prikazati slovensko politično emigracijo kot domovini sovražno. Ta stalno ponavljana laž je imela toliko učinka, da so se ljudje iz previdnosti nekaj časa izogibali »politike«. Zadnje čase se ponujajo s strani režima razne sprave. Sprava pa je isto kot demokracija v enostrankarski, ali kot sedaj skušajo prodati, v brezstrankarski družbi. Z drugimi besedami: nemogoča.

Sprava, ki naj bi bila v stisku roke, na skupnem banketu, predavanju v okviru neke tretje slovenske univerze, poniževalen intervju in fotografija v Rodni grudi, ni nobena sprava. Sprava je v priznanju krivde, obžalovanju, popravi krivic in predvsem v enakosti vseh državljanov. Te pogoje pa more nuditi le demokracija. Slovenska opozicija iz časa revolucije, verjemite mi, ni skregana z narodom, sprava bi mogla biti le s komunisti. Ko bo čas za spravo v demokraciji prišel, takrat se bo zaman iskalo nasprotno stran.

Nam v izseljenstvu se očita, da ne poznamo dobro razmer doma. V današnjih časih komunikacij to ne drži. Nasprotno, zunaj smo precej dobro informirani, ker so naši viri informacij bolj raznovrstni in objektivni. Naj še omenim, da je bistvo problema v naši domovini monopolni položaj partije. To pa je, glej, isti problem, s katerim se je soočala opozicija l. 1941.

Drugi očitke nam izseljenecem je ta, da se ne zavedamo tveganja, kateremu je izpostavljena opozicija doma. Moj odgovor: Mi cenimo delo domače opozicije in upamo, da ne bodo podvrženi takim represalijam, kot smo to doživeli v letih 41/45. Vsekakor statistike notranje uprave pokažejo za zadnjih 30 let vsoto vseh političnih zapornikov na manj kot 20 let. In danes sta samo Janša in Borštnar priprta in še to samo ponoči. Podnevi delata v prostosti. Politična in pričevalna vloga SPE spričo razvoja doma in drugih komunističnih državah postaja manj važna. Upajmo, da bo kmalu povsem nepotrebna, saj strokovnjaki kot ameriški držav-

nik Zbigniew Brzezinski napovedujejo z vso avtoriteto konec komunizma po vsem svetu še v tem stoletju!...

Po težkem terorju ene stranke pravijo, da je potrebna ena generacija, da se narod zopet dvigne. V Sloveniji smo rabili skoraj dve generaciji, toda hvala Bogu, glasovi so se dvignili: naš poklon gre slovenski Cerkvi. V najetžjih časih od l. 1941 naprej, je branila osnovne človeške pravice. Njeno trpljenje je bilo strašno. Spomnimo škofa dr. Antona Vovka. Zažig škofa, ukazani iz Ljubljane, je v Evropi že stoletja nepoznan zločin. Dr. Franče Perko, dr. Anton Stres in drugi kleriki so prvi podali točno analizo vernika, drugorazrednega državljanja. Tega poraznega dejstva malenkostni ideološki odstopi kot zidava cerkvá, božič dela prost dan, civiliziran odnos do duhovnikov, ne odpravijo. Ne navdušuje nas Slovensko duhovniško društvo, škof V. Grmič, ki dajejo režimu nepotrebno legitimiteto. Še manj nas je navdušila knjiga jezuita, patra Franceta Cerarja »Partizan nekoliko drugače«, v kateri svetuje: »Če te ne puste javno moliti, pokrij se z odejo in moli skrivaj.« Le kje bi bila vera s takimi junaki?!

V zadnjih letih Slovenija krepko vodi v Jugoslaviji po številu novih zvez, društev in odborov. Demokracija v Sloveniji še ni toliko napredovala, da bi zveze smeli imenovati »stranke«.

Vsa ta alternativna gibanja zagovarjajo svobodne, direktne volitve, večstrankarski pluralizem, tržno gospodarstvo s številnimi, tudi privatnimi formami lastništva. Z eno besedo, demokracijo, ki jo moremo vsi z veseljem sprejeti.

Partija se brani z vsemi štirimi odstopiti od monopola njene oblasti. Že Kardelj si je zamisljal pluralizem ljudskih interesov, kar pa je samo on razumel. Milan Kučan, vodja ZKS, je znan po sloganu: vse sprejemem, samo nove sile ne smejo dobiti oblasti. Lažna demokrata sta tudi predsednik Slovenije Janez Stanovnik in predsednik Socialistične zveze Jože Smole. Na veliko ponujata demokracijo brez strank.

Med partijci imaš tudi tako imenovane »zdrave sile« kot

(dalje na str. 7)

**Kanadski rojaki!
Dopisujte v Ameriško
Domovino!**

Nagovor, ki ga je imel dr. Drago Ocvirk pri sveti maši za 30. Slovenski dan

Dragi bratje in sestre Slovenci!

Kjerkoli smo danes Slovenci, se sprašujemo, kaj naj storimo, da bomo preživeli kot narod. Vsak dan svojega obstoja si moramo izboriti s trdnim delom in odpovedjo marksikatero ugodnosti. Številni in bogati narodi imajo na razpolago vrsto ustanov, ki ščitijo in pospešujejo narodno kulturo. Pri nas, ki smo mali in raztreseni po vsem svetu, mora biti pa vsak Slovenec kulturna ustanova, ki je dolžna skrbeti za narodov obstoj.

To čutite vi v Kanadi in vsi izseljenci po širnem svetu. Vsem grozi, da se boste potopili v oceanu, ki vas obdaja.

Enako se godi Slovencem na svoji rodni zemlji zunaj Slovenije v Italiji, Avstriji in Madžarski.

In, končno, nič drugače ni nam doma v Sloveniji. Po eni strani nas že desetletja ogroža stalinistični boljševizem, po drugi strani pa velikosrbski nacionalizem, ki postavlja meje Velike Srbije na Karavanke.

VERA: Vir življenja

Slovenski katoličani gledamo na narodno pripadnost z verskega vidika. Slovensko dediščino in kulturo sprejemamo kot veliki božji dar. Zavedamo se, da bomo dajali odgovor Bogu za to, kar smo s tem darom, talentom storili: ali smo ga zakopali ali pomnožili. Na vse, tudi slovenstvo, gledamo v luči vere. To pomeni, da postavljamo na prvo mesto Boga in povezujemo narodovo usodo z zvestobo Bogu.

Zgodovina nas dovolj jasno uči, da se je naš narod ohranil čez tisoč let po zaslugi vere. Ko so naši predniki sprejeli krščanstvo so vstopili v družbo evropskih civiliziranih narodov. Bolj številna ljudstva, ki tedaj vere niso sprejela, so izginila. V veri je naše ljudstvo črpalo življenjsko moč, iz vere je vzniknila slovenska pisana beseda in kultura. Vera je naše ljudstvo navajala k slogi in medsebojni pomoči. Tako je bilo nekoč! Ali je lahko danes drugače? Mislim, da ne!

KAJ JE VERA?

Današnje berilo govori o Abrahamu, ki je oče vere. Kaj dela? Pogaja se z Bogom, da bi rešil ljudi v Sodomi in Gometri, ki jih sploh ne pozna. Zvestoba Bogu ga spodbuja k skrbi za ljudi pa naj so dobri ali slabi, pravični ali krivični. Vernik ne postavlja namreč v središče svojih interesov in sebe, ampak Boga in vse, kar je On ustvaril. Vernik se hoče obnašati kakor Bog, ki »je dober tudi do nehvaležnih in hudobnih«. (Lk. 6,35). Kadar je Bog na pravem mestu, tedaj se ljudje ravnamo po Jezusovih besedah: »Kakor hočete, da bi ljudje delali vam, tako delajte tudi vi njim«. (Lk. 6,31).

Vernik, ki postavlja vedno na prvo mesto Boga, postaja Bogu podoben, se spreobrača in počasi spreminja sebičnost v dobrotljivost, spoštovanje in celo ljubezen. Vernik se zave-

da, da skupno življenje gradi odpoved sebi, uničuje pa sebičnost. To velja za posameznika, družino, skupnost, narod in človeštvo!

Zato verni ne mislimo, da ogroža naš narod najprej kaka ideologija, ali sistem ali drug narod, ampak sebičnost ljudi, tudi Slovencev.

VZROKI razkroja in propada

Če ni na prvem mestu Bog, na to mesto postavljamo sami sebe in svoje interese, pa tudi Boga in vero hočemo vpreči v naš voz.

Zdi se mi, da je sebičnost, ki je dejansko zanikanje Boga in sočloveka, še posebej porazna za narod na treh področjih: socialnem, političnem in kulturnem.

Socialno področje: Kadar postavlja človek na prvo mesto denar, blagostanje in bogastvo, takrat pač vse podredi kopičenju. Njegov življenjski cilj bo: imeti vedno več. Ne bo se oziral na druge, njegovo srce bo ostalo ledeno pred stisko ljudi. Kako naj narod skladno raste, če ni osnovne socialne pravičnosti? Kako naj nekdo, ki vse gleda skozi denar, še spoštuje narodno dediščino in kulturo, ko pa to tudi nekaj stane?

Drugo področje, na katerem poskuša človek uveljaviti svojo voljo, svoj pogled, svoj prav, je **politično področje**. Drugim odreka pravico do besede in nastopa v javnosti. Njegov cilj je oblast in gospodovanju nad drugimi. V tem najde sebično zadovoljstvo in naslado. Kadar je oblast cilj vsega, se narodu slabo piše, ker mu bo slej ali prej zagospodovala peščica teroristov in diktatorjev. Kjer pa ni politične svobode, tam tudi ni prihodnosti za narod.

Tretje področje, kjer se šopiri človeška sebičnost, sta **ugodje in uživanje**. Tej zadnji skušnjavi podlega največ ljudi. »Samo da je nam dobro, kaj nas brigajo drugi!« Brezbrižni smo do vsega, kar se dogaja okrog nns, le da je nam ugodno in prijetno. Nič nam ni mar za kulturno življenje, pa tudi ne za narod. Kako težko je najti med takimi ljudmi prostovoljce, ki bi kaj storili za slovensko kulturo, priskočili na pomoč pri kakšni prireditvi! Še več, ljudje, ki so si izbrali ugodje in uživanje, so se odpovedali otrokom. Kako pa naj narod sploh preživi, če ni otrok?

Iz tega sledi, da nobena oblika sebičnosti ni dober temelj za narodovo življenje in prihodnost. Prav zato sem prepričan, da je vera, ki je nasprotje sebičnosti, tista osnova, ki je primerna in potrebna še danes, da bomo Slovenci živeli. Kako naj preživi narod, če hočemo njegovi člani drug drugemu gospodovati ali drug drugega izkoriščati? Kako naj obstane narod, če smo drug do drugega brezbrizni in iščemo samo svoje ugodje?

(dalje na str. 7)

KANADSKA DOMOVINA

XXX. SLOVENSKI DAN

(nadaljevanje s str. 6)

so Mitja Ribičič, Popit, Maček, Tomšičeva, Šentjurčeva, ki bi jih mogli identificirati z izjavo Stipeta Šuvarja, šefa ZKJ, ki je pred meseci povedal: v kolikor bo ogrožena naša oblast, bomo streljali in obešali. Očividno ti ljudje žive v oblakih; časi so se za partijo spremenili, uporaba surove sile ni več možna, udarila bi po njih samih. Ako ne takoj, pa sigurno prav kmalu.

Domača opozicija je dokaj enotna v proglaših; slabše je v taktiki. En del je načelen, nepopustljiv, ki ve za mejo med opozicijo in nedovoljenim paktiranjem in oportunizmom proti režimu. Pripravljani so iti težko, grenko, tvegano, pa tudi vzvišeno pot.

Drugi del je načelen, poznajo vse odenke prave opozicije, toda niso pripravljani za borbo do konca. Sami, kot dr. Dimitrij Rupel, povedo, da se bodo ob gotovem pritisku umaknili. Tretji so infiltrirani ali pridobljeni za partijo; podobni so tajnim partijcem in njihovemu delovanju, kot so bili Brilej, Stanovnik, Vidmar, Fajfar med revolucijo. Slovenska partija je v tem nenadkrijljiva. Pomislimo na revolucijske čase: partija je bila povezana z glavnim generalom karabinjerjev in šefom tajne italijanske policije v Ljubljani. Ta dva sta določala, dokler ju niso odkrili, kdo bo ustreljen kot talec. Tako je partija streljala svoje nasprotnike in tem potom vplivala na izbiro talcev! Namestnik Hacina na policiji in Rupnikova tajnica sta bila agenta OZNE. Najnovejše odkritje v tržaški Mladini pove, da sta prva prijavitelja v domobranstvo, jeseni 1943, bila člana partije — VOS-ovca.

Opozicija nima nobenih sredstev. Posebno se to vidi v tisku. Napredek je bil sedaj storjen z neodvisnim časopisom »Demokracija«. Sedanja politična odprtost in liberalizacija je neuzakonjeno dejstvo, predana na milost partiji. Po zakonu mora vsako glasilo, časopis, imeti namreč odobrenje Socialistične zveze in urednik mora biti imenovan od občine, kjer list izhaja.

Revija Mladina se oglašja, toda še vedno sprejema sedanjí politični okvir kot nekaj svetega.

Delavstvo, pri vsej revščini njihovih dohodkov, stoji ob strani. Redno se dogaja, da delavci dopuste, da podjetja dopuste voditelje stavk. To pomanjkanje solidarnosti je nerazumljivo. Apatija do politike, neverjetna potrpežljivost (jugoslovanski čudeži!) škoduje krepitvi opozicije. Par primerov: mnogi ljudje doma še vedno — in naši obiskovalci za njimi ponavljajo — »Saj še kar dobro živimo«. Ako pomeni dobro živeti, če moraš delati za kilo kruha, riža, ma-

sla, sladkorja desetkrat bolj kot v Avstriji ali Italiji, potem tem ljudem ne moreš pomagati.

Vernik je slabo soudeležen v javnem življenju. To mora biti posledica terorja in diskriminacija, ki še traja. Deloma je pa to nevarna predanost usodi, ko se sprejemajo dobesedno besede tolažbe, da nam v teh težkih časih ostane samo še zaupanje v Boga. Pa vendar poznamo rek: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«.

Maja letos v Ognjišču piše neka gospa: »Občudujem dr. Alojzija Šuštarja, njegove umirjene nastope za mir in sožitje. Občudujem pa tudi Stanovnika, Kučana, Smoleta, ki jim ni vseeno, kako živimo.« Tej gospej, ki sprejme vse, kar ji je usojeno, brez pridržka, je precej podoben moj sorodnik Avstrijec iz znane družine Domejevih. Zelo se zanima za teologijo in je navdušen obiskovalec Medjugorja. Ko sta se s prijateljem vračala z romanja, je pripravljala neke zapise za objavo. Uprava državne varnosti v Ljubljani je oba, povsem protipostavno, zaprla in zasliševala. Po enem dnevu so ju izpustili. O tem je on pisal v Našem tedniku, vendar je na koncu dodal stavek: »Oba sva hvaležna miliči, da naju niso pretepli.« Očividno ta moj sorodnik ne bo revolucionar...

V Delu od 17. junija so objavili rezultat politične ankete. 592 Ljubljancev je odgovorilo:

za večstrankarski sistem je volilo 56%

za politični pluralizem izven strank 27%

za ZKS je volilo 4%

za SZDL je volilo 12%

In, končno, najbolj zanimivo: za eventualnega predsednika Kučana je volilo 31% in za Smoleta 17%.

Očividno tu nekaj ne štima. Zakaj so volilci po eni strani volili večinoma večstrankarski sistem, potem pa postavili za predsednika dva moža, ki se demokraciji krčevito upirata?

Opozicijska gibanja in zveze so nekoliko šibka v svojih programih na polju ekonomije. Kod da se boje napraviti dokončni križ čez socializem. V glavnem se programira neko kombinacijo privatne iniciative z družbenim sektorjem, ki bi imel še vedno prednosti. Taka kombinacija se ne obnese, ker ustvari nek nov podjetniški razred, ki je ali povezan s partijo, odnosno od te povsem odvisi. V taki kombinaciji se nekontrolirano višajo cene in tako ostane 80% prebivalstva na slabšem kot prej.

Izvrstni naši ekonomisti kot dr. Bajt, Mencinger so svetovali že mnogokrat: vse reforme v sedanjem političnem okviru ne vodijo nikamor. Uvedite večstrankarski sistem,

odprite gospodarstvo privatnemu sektorju, ki naj v prvi fazi enakopravno tekmuje z družbenim sektorjem. Sposobnejši bo preživel. To bi bil način, da bi ljudje dobili zaupanje, ki sedaj povsem manjka.

Kosovo je zaustavilo demokratsko evolucijo v Jugoslaviji. Srbi doma in po svetu pravijo, naš prvi problem je sedaj Kosovo. Slobodan Milošević in partija bosta seveda pridno skrbela, da problem Kosova in druge nacionalne konfrontacije ne bodo izginile. To naj ju drži na oblasti. Tako sedaj stojimo pred skupno fronto srbske celote in centralne partije.

Ob priliki Kosova je prišlo do neprijetne konfrontacije med Slovenci in Srbi. Spor je v glavnem konstrukt partijskega centra v Beogradu. Kot vemo, je taktika močne roke na Kosovem po Slovincih odsvetovana, sprožila proteste zahodne Evrope in Washingtona.

Boljši izgledi kot v Jugoslaviji, so izgledi za demokratizacijo v Sovjetski zvezi, Madžarski in predvsem na Poljskem. S precejšnjo gotovostjo lahko računamo, da bo Poljska tekom dobrih treh let povsem demokratska. Demokratizacija v teh državah in ekonomski dvig, bo odločno vplival tudi na Jugoslavijo. Partija bo postavljena pred izbiro: ali sprejeti demokratizacijo in ekonomsko oživetje, ali se izpostaviti bankrotu in nasilnemu koncu.

Glede bodočnosti Slovenije so se izjavili Slovenski narodni odbor maja 1972, Domača opozicija v maju 1989 in Socialistična zveza v juniju 1989. Vsi zagovarjajo demokracijo in suverenost naroda. Problem je naša povezava v Jugoslaviji. Prva, ki smo jo spontano sprejeli, je bila v mnogočem krivična do Slovencev in Hrvatov. Ko se je pričelo obračati na bolje, jo je odnesla vojna. Druga Jugoslavija pa je enostavno nesprejemljiva. Za dosego suverene slovenske republike bo potrebno potrpljenje, čakanje in taktiziranje. Razvoj, upajmo, da bo miren; mora se iti proč od centra, kateremu se mogoče v prvi fazi prepusti še uprava skupne carinske unije, zunanja obramba in predstavnštvo.

Oktobra 1918 smo se Slovenci znašli povsem sami ob razsulu Avstroogrske; skoraj v enakem položaju smo se znašli 6. aprila 1941. S precejšnjo mero sigurnosti lahko predvidevamo, da se bomo v ne tako daljni bodočnosti zopet znašli sami. Najbolj nevarno bi bilo takrat zaračunati in čakati na odločitev in pomoč iz Beograda. V tistem usodnem momentu bo slovenski narod hočeš nočeš sam odločal in vodil. Od tistega momenta naprej bo tudi sam odločal, ali se poveže in kako se poveže z republikami-državami propadle druge

NAGOVOR DR. OCVRKA

(nadaljevanje s str. 6)

Evangelij zahteva od nas, naj premagujemo sebičnost z ljubeznijo, zlo z dobrim, preklinjanje z blagoslovom, obrekovanje z molitvijo (prim. Lk. 6,27-387). Kakor Abraham, je tudi vernik »nenavaden« človek: živi v tem svetu, obnaša pa se, kakor da bi bil od drugega. V človeško logiko vnaša božjo, v sebičnost ljubezen do vseh, tudi sovražnikov. Zaradi tega sem prepričan, da je vera edina prava osnova za narodovo prihodnost. Zato je prva dolžnost kristjana, ki ljubi svoj narod, da pogloblja osebno vero in jo posreduje drugim. Le tako se bo sam in drugi z njim nesebično posvetili drugim na vseh področjih narodovega življenja.

ZDOMCI:

Vam, ki ste se danes tukaj zbrali, je vse to znano. Vaša živa in odprta slovenska skupnost je sad globoke vere.

Ko človek pride med zdomce, v Evropi ali pa tu, je vedno znova presenečen, ko opazi, kako sta versko in narodno življenje v tujini tesno povezana. Prepričan sem, da je današnji Slovenski dan na Slovenskem letovišču, le višek vašega narodnega in verskega delovanja.

Ni vam žal truda, naporov in odpovedi za delo in čas, ki ga posvetite kulturnemu in verskemu življenju vaše župnije. Ne dvomim, da radodarno podpirate s trdim delom prisluznim denarjem vse, kar je potrebno za razcvet župnijskega in narodnega občestva. In prepričan sem, da vse to delate

Jugoslavije.

Nihče ne ve za vse odgovore naši krizi, toda vsi dobro vemo, da tako stanje kot danes v Sloveniji in Jugoslaviji prav dolgo trajati več ne more. Ob tem težkem momentu, po tolikih letih čakanja zagotavljamo, da nam niti na misel ne pride na polaganje računov z dosedanjimi oblastniki. Vendar od njih pričakujemo in zahtevamo sodelovanje, da bi končno tudi mi Slovenci mogli zaživeti kot srečen narod v miru, svobodi in demokraciji.

v zavesti, da tisti, ki hoče biti prvi, naj služi vsem. S svojim zvestim, požrtvovalnim delovanjem v prid slovenski skupnosti pričate, da je Bog vaš vodnik, vera pa luč.

Vašo dejavnost občudujemo vsi Slovenci, ki prihajamo od doma. Lahko bi našteval nič koliko ljudi, ki so prav med vami začutili, kaj se pravi biti Slovenec. Med vami so spoznali, kaj vera daje narodu. Prav tu so dobili spodbude za bolj zavestno slovensko življenje doma. Zdite se mi podobni prvim kristjanom, ki so na vprašanje, kdo ste, kaj delate, odgovarjali: »Pridite in pogledjte!« In mnogi so se spreobrnili.

Resnično, povezava z domovino, s posamezniki ali skupinami, na vseh področjih, ne bogati le vas, ampak tudi nas. Za vse je življenjskega pomena. Za narod gre!, ne pa za ta ali oni sebični interes.

Vera gradi mostove med vami in vas povezuje v živo narodno skupnost. Z vero premagujete predsodke do domovine, ki je z marsikom nečloveško ravnala, in vzpostavljate mostove z njo. V marsičem ste pionirji, a vaš zgled je zdramil že mnoge tudi doma. Zato ne odnehajte: bodite graditelji mostov. Za vse Slovence, popolnoma vse, naj bodo odprta vaša vrata in srce. Naj vas ne zbega in ne moti, da je s to ali ono skupino kakšen, milo rečeno, čuden spremljevalec. Gostoljubnost, resnicoljubnost in ljubezen do naroda bodo sčasoma opravile svoje. Ne pozabite, da je bil Pavel, ki nas je nagovoril v berilu, najprej Savel, preganjalec kristjanov. Verujte Kristusu, ki pravi: »S kakršno mero namreč merite, s tako se vam bo odmerilo«. (Lk. 6,38).

Skratka, kot kristjani prednjačite tudi v ljubezni do vseh Slovencev in vsega, kar je slovensko. Še naprej vztrajno prosite, trkajte, iščite in delajte za svoj narod in Bog vas bo gotovo uslišal!

**Ameriška Domovina
je Vaš list!**

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

P. N. Krasnov

Pri podnožju Božjega prestola

— Roman —

V glavi se je vrtelo od redkega zraka, od mrtvega nasmeha meseca, ki je padal naravnost v lice, od višine in od neizmerne prostora ter tajinstvene noči. Spodaj je med grmovjem jerebik in divjega barbarisa po kamenitem žlebu tekla Koljdzatka. Tiha podnevi je zdaj začela mrmrati in šumljati, narastla z vodami iz ledenikov, ki so se natopile popoldne. Ne enega človeškega glasu, ne laježa psa, ne blejanja čred ni bilo slišati. In Fanici, ki se je prišla za ograjo, se je zdelo, da je sama in da leti po brezračnem prostranstvu, da jo zemlja odnaša na svojo neznan pot.

Tako je prešlo nekoliko minut. Ivan Pavlovič ni motil Fanice, da se naužije razgleda. Sam je zelo ljubil, občutil, cenil in se navduševal s krasoto koljdzatskih vzhodov in zatonov in je bil kakor lastnik in gospodar te lepote zadovoljen, da je porazila njegovo gostinjo. Zadovoljstvo mu je kvarila le ta ženska, ki je stala poleg njega in ki je prišla sem nena-prošena in nepoklicana, Bog ve s kakšnimi nameni...

Spodaj in na levi se je razlegal zategel, vabeč krik. Zazvenel je v nočni tišini otožno kakor vzkrik mučene duše in zamrl, a se potem spet ponovil z višjim glasom.

— La Allah il Allah! (*Bog je resnični Bog*) — je klical hodža (*hodža = muslimanski duhovnik*) v dunganskem selu k večerni molitvi.

V dolini je zalajal pes, pa je spet vse potihnilo... kakor da bi se bili i pojavi življenja in trepet človeškega dihanja zlili pod mogočne grudi zemlje in utihnil.

V noči, ki je zdaj nastala, so se zračne daljine in tajinstvena tišina zdele čudovite. In prav kakor da bi hotel razdejeti to očarujočo sa tjo, je izza hiše zadonel močan krik:

— Može, vsi v vrsto na poziv!

Na dvorišču stražnice so se zbrali kozaki. In brž je, hripava in v presledkih, kakor da bi bila prehlajena od nočne vlage, zapela stara, orjavela trobenta stražinega trobentača konjeniško večernico.

IV.

— Tako torej, — je pregovorila Fanica, ko si je nalivala drugi kozarec čaja in jemala s tenkimi prstki, držeč mezinec poredno navzgor, iz sklede kolačke, — tako torej, vi se čudite, da sem prišla semkaj?

— Odkrito povedano: da!

— Poslušajte. Dogovoriva se za naprej in za vselej, da bova govorila le resnico. Da bova govorila resnično odkrito le to, kar misliva.

— Ali je to mogoče?

— Prav res je, da se z menoj norčujete, — je z mislim, otro-

škim usmevom rekla Fanica.

— Ne, zakaj pa, — je zmedeno odvrnil Ivan Pavlovič — priznam pa, da mi je vaše obnašanje nerazumljivo.

— Zakaj?

— Da, ali je v Rusiji malo bolj privlačnih kotov kot je ta gluha obmejna stražnica v Osrednji Aziji? In kako, da ste se od vseh sorodnikov spomnili le strica v tretjem kolenu, ki je že davno pretrgal stike z Donom in zadonsko žlahto in živi ko puščavnik?

— Mene je vabilo potovanja.

— Pa so druga mnogo bolj zanimiva potovanja. Potovali bi v Pariz ali v Švico ali na Komsko jezero.

Lepe ustnice Fanice so se zaničljivo namrdnile.

— Bila sem že v Parizu in v Švici in na jezerih. Ni mi vseč. Preveč kulture. Vse je izlizano in izhojeno. Zdi se mi, da celo na vrhu Mont Blanca stoji napis: »Najboljša čokolada na svetu je Gala-Peter«.

— Ali je malo dežel, kamor je mogoče potovati? No, slednjič bi lahko potovali na Sundske otoke, v Afriko, v Transval, k Burom...

— Mene je privlačila prav pot Prževaljskega? Spomnila sem se, da vi služite v Džarkentu, pa sem odpotovala k vam.

— A kaj je tu lepega?

— To bomo videli. Ne vznemirjajte se, lepo vas prosim, stric Ivan Pavlovič.

Ona ga je nazvala »stric Ivan Pavlovič«, in sicer s prav trdnim glasom, čeprav je ta zaupnost Ivana Pavloviča neprijetno dirnila.

— Ali ne, jaz vas bom klicala »striček Vanja«, ker me vi zares spominjate na Čehovega strička Vanjo. Dobri divji mož! Ne bom vas nadlegovala, stric Vanja. Imam vse, kar treba! Z menoj je moj Kalmik Caranka, jutri si kupim konje in potem: mi bomo samo so-sedje.

— Kje si kupite konje?

— V Karkari nn sejmu.

— Kdo vam je to povedal?

— Vaš poveljnik Pervuhin.

— Do sejma v Karkari bo še dober mesec, pa tudi se dobijo tam le divji konji.

— A kaj, vi mislite, da jaz ne znam ukrotiti divjih konj? Oho! Na zimskem dvorcu svojega očeta sem konje sama lovila z zanko, jih metala na tla, jih sedlala. In dirjala sem z njimi po mili volji po stepi.

Oči so se ji zableščale. Če ne bi imela teh las, ki so ji kakor valovita griva padale po plečih, bi bila videti kot objesten kadet. Prepirljive oči ji žarijo, usta se ji odpirajo prav kot pri trmastem dečaku.

— Da, značaj mora imeti, — je pomislil Ivan Pavlovič.

— Pa vendar se ne spodobi ženi, da potuje sama in išče dogodivščin.

— Prvič: nisem sama.

— Ampak s kom?

— Z vami, stric Vanja.

— No, recimo da je res. Pa to ne pojde.

— Zakaj pa ne?

— Pa kaj vi vedno: »zakaj« in »zakaj« kakor otročiček. Jasno je, zakaj. Zato ker ste vi mlada devojka. To je vse.

Fanica je prav po otroško plosnila z rokama.

— Glej ga, spet! — je vzkliknila. — Poslušajte, striček Vanja, zdaj in za zmeraj vas prosim, da pozabite na to, da sem ženska. Glejte name kot na moškega. Saj je to, kar govorite, neumnost. To diši po preteklih stoletjih. Jaz, hvala Bogu, nisem židana gospodična.

— Življenje je tu polno nevarnosti in dogodkov.

— Tem bolj! — ga prekine deklica in lice ji zasije — to iščem, po tem koprnim.

— Razen tega je tukajšnje življenje zelo preprosto.

— Čudovito!

— V teh okolnostih je nemogoče, da bi mlado dekle živele z moškim pod isto streho.

— Jaz nisem sama, z menoj je moj Kalmik Caranka. Potem pa so tudi vse to starinski nazori. Ženska ima enake pravice ko moški. Poglejte ženske na evropskem zahodu.

— Mi smo na vzhodu.

— To je vseeno. Če potujemo proti vzhodu, pridemo na zahod.

— Čudne zemljepisne pojme imate.

— Seveda, — se je zasmejala. — Kaj pa je tam? — je vprašala in iztegnila roko proti dolini.

— Kuldža, — je nevoljno odgovoril Ivan Pavlovič.

— A tam dalje?

— Dalje je puščava Gobi.

— A še dalje?

— Še dalje je Kitajska. Vi ste popolno dete. Dalje, dalje, dalje... Sami ne veste, kaj hočete.

— No, seveda vem. Dalje je Peking, potem Tihi ocean in San Francisco. To je Amerika, je zahod. No, ali nisem rekla, da če greste proti vzhodu, pridete na zahod?

— To je že Kolumb odkril preje kot vi, — je mračno odvrnil Ivan Pavlovič.

— Divji mož!

Ivan Pavlovič ni odgovoril.

Vstala je od mize, se pretegnila kot nasičena in zadovoljna mačica, pogledala z zadovoljnim čuvstvom v odprta vrata, na puško, na kozaško kučmo in še enkrat vrgla pogled na brezkončno dolino ter vzdihnila.

— Lahko noč! Hvala za

kruh in sol.

— Lahko noč! — je srdito rekel Ivan Pavlovič.

— Pa vendar ste divji mož! — mu je vrgla deklica in brzo prhnila v svojo sobo.

V.

To noč Ivan Pavlovič v svoji ozki in trdi postelji dolgo ni mogel zaspati. Ta dogodek mu ni bil nič všeč. Dišal je po romanu. Prav kakor v kaki indijanski zgodbi Fenimorja Cooperja; on pa je bil stvaren in resen človek. Babe ne mara in ne more prenesti. Prikazala se je sem. Vrag vedi, s kakimi načrti. Morda prav pustolovsko, in išče ženina.

»Pa to je malo verjetno. V čem sem ji jaz povod za to? Mislim, da bi v Rusiji laže našla ženina kot tu. Lepa je, o tem ni dvoma. Stasita. Že kaj so vredni lasje! Obrvi. Kako stopa! Nožice, ročice. Prava kozakinja iz nižine.

»No, toliko slabše. To je le hudičeva skušnjava. Želi potovati, odkrivati nove dežele. Prževaljski v krilu. Ej, strela! Česa se ne izmislijo te babe... Pa se je tudi načitala knjig. Emancipacija, enakopravnost. Nikogar nima, da bi jo iztepel. Mati ji je umrla, ko je bila še majhna, oče pa njene duše ni niti slutil, vse ji je dovoljeval. Konje je z zanko krotila. Glej, kam bo še prišla.«

Šele proti jutru je Ivan Pavlovič zaspal in zamudil zoro in čarobni vzhod sonca izza koljdzatskih gor.

Fanica je vzela iz enega svojih kovčegov sveže rjuhe, jih razgrnila po postelji, preoblekla tudi blazine s svojimi prevlekami, se hitro slekla in skočila pod toplo odejo ter zaspala z globokim snom telesno utrujenega človeka, vsega zadovoljnega s seboj. Zaspala je s trdim, krasnim snom, ki ga daje hlad na visokih gorah.

Prebudila se je, ko je zaplamenel na vzhodu žarnordeči pas. Obula je copate in vrgla nase lahko haljo ter stekla na verando uživati sončni vzhod.

In zopet se je vrh Han-tengrija pokazal za pol ure izza megle. No, zdaj ni bil srebrikast in na njem niso igrale temne, vijoličaste luči; bil je rožnat, prosojen, zračen kot oblak. In Fanica dolgo ni mogla razbrati, kaj visi na nebu kakor velikanska roža. Ko pa je videla, da je to gora, ji je divna radost napolnila srce in tiho se je zasmejala. Nasmehnila se je v pozdrav velikemu božjemu svetu. Nasmehnila se je soncu in tej gori, podnožju božjega prestola.

Ko se je sonce spustilo na svojo pot in so jarke barve poledele, se je, vsa drhteča in osvežena od jutranjega hlada, vrnila v svojo sobo. Slekla se je, se umila in otrla s kosmato brisačo, se oblekla v lahko volneno jopico z moško ovratnico, ki jo je pripela z iglo v obliki konjskega kopita, oblekla modro krilo, se opasala s širokim jermenom s srebrno zaponko, obula visoke, rumene ameriške čevlje z dvojnimi podplati in se počesala po modi. Prav nič več podobna

fantiču se je začela pečati z gospodinjtvom Caranke in Zapljevalova.

Iz globine svojih kovčegov je potegnila okrogel majhen samovar in čajnik iz holandskega porcelana, čaše, cedilnik, žlice; potem kolačke in marmelado. Pokazal se je namizni prt z zelenimi progami in resami ob robu, prtichi, krožniki, steklena sladkornica in vaze za cvetje. Ko se je Ivan Pavlovič ob devetih pojavil na verandi, svoje čajne mize ni več prepoznal.

(Dalje prihodnji torek)

MALI OGLASI

Gospodinja iščemo

Willoughby Hills. 3 do 5 dni na teden. \$5 na uro. Kuhanje, čiščenje, pranje. Kličite čez dan 289-7700, zvečer 944-7875 (57-63)

Housekeeper Needed

Willoughby Hills. 3 to 5 days a week. \$5 an hour. Cooking, cleaning & laundry. Day-time call 289-7700 or eve. 944-7875. (57-63)

Live-in wanted for elderly invalid lady. Honest, kind, patient and loving a must. Salary negotiable. Serbo-Croatian speaking lady preferred. Send information and references to: 6370 York Road, Suite 110, Parma Hts. OH 44130. (57-60)

STOREFRONT FOR RENT St. Vitus/6124 Glass, also 4 room apt. for rent. Call 481-0812 after 6 p.m. (57-60)

Naprodaj Triangle Cleaners 1136 E. 71 Street Cleveland, Ohio 361-5518 (57-61)

ATTENTION - GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 Ext. A1772.

House For Sale Older double. Good income. Grovewood area. Call 481-6247 after 5 p.m. (58-61)

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 602-838-8885. Ext. GH1772.

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 602-838-8885. Ext. R1772.

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444